Сьогодні 01.05.2025

Зірка Мензатюк. «Таємниця козацької шаблі» (скорочено). Пригодницька повість про мандрівку історичними місцями України. Історичне минуле в житті сучасної людини

Мета: повторити назви та героїв прозових творів, що вже були прочитані; розвивати навички читання, роботи в парах, творчі здібності; аргументування власної думки; виховувати повагу до однокласників, до інакшої думки, до історичного минулого своєї країни.

Організація класу

Добрий день, дорогі друзі! Добрий день! На вас чекає гарний день. Бачу, всі веселі і здорові До уроку всі готові!

Повідомлення теми уроку

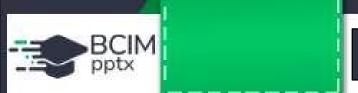

Сьогодні ми починаємо читати пригодницький твір Зірки Мензатюк «Таємниця козацької шаблі». Поговоримо про історичне минуле нашої країни, про козаків та реліквії.

Перевірка домашнього завдання

Запишіть сьогоднішню дату

Киасна родота

Автор	Назва твору
1. Оксана Сайко	А) «Мій тато став зіркою»
2. Галина Кирпа	Б) «Дивак»
3. Григір Тютюнник	В) «Чарівні окуляри»
4. Всеволод Нестайко	Г) «Гаманець»

Автор	Назва твору
1. Оксана Сайко	Г) «Гаманець»
2. Галина Кирпа	А) «Мій тато став зіркою»
3. Григір Тютюнник	Б) «Дивак»
4. Всеволод Нестайко	В) «Чарівні окуляри»

Герой	Назва твору
1. Йордана, мама	A) «Гаманець»
2. Іванка, Ритка	Б) «Мій тато став зіркою»
3. Вася, Ромка	В) «Дивак»
4. Олесь, Федько	Г) «Чарівні окуляри»

Герой	Назва твору
1. Йордана, мама	Б) «Мій тато став зіркою»
2. Іванка, Ритка	А) «Гаманець»
3. Вася, Ромка	Г) «Чарівні окуляри»
4. Олесь, Федько	В) «Дивак»

Робота з підручником Т. Яценко «Українська література» C. 228-233, C. 250.

Козаки — це вільні люди, хоробрі вояки, які боронили рідну землю від ворогів. Про них відомо ще з XV століття. А згодом козаки побудували зЗапорозьку Січ, що стала осередком козаччини. Пригадайте художні твори про цю історичну добу, які ви вивчали в п'ятому класі.

Народний переказ «Старі Кодаки й перші запорожці-козари».

Мовна скарбничка

Із повісті Зірки Мензатюк «Таємниця козацької шаблі» ви довідаєтеся козацьку зброю. Як-от про таку. Шабля — зброя з вигнутим довгим лезом (80–110 см), загостреним з одного боку. Булава — зброя, що складається держака й кулі з гострими шпичаками (шипами).

У козаків булава — це символ влади.

- √ Яке враження справив на Наталочку незнайомець?
- ✓ Чому небезпечно розмовляти з незнайомими людьми прислухатися до їхніх порад?
- ✓ Як Антип змінює плани Руснаків?
- √ Як ви думаєте, чому він це робить?

- ✓ Чи погоджуєтеся ви з його переконаннями, що іноді можна трохи схитрувати? Свою думку обґрунтуйте.
 - √ Чи безпечною буде ця подорож?
 - ✓ Чому ви так вважаєте?

Родина Руснаків недарма вирушає на пошуки реліквії у Берестечко – невелике містечко поблизу Луцька. Адже там відбулася одна з найвизначніших в історії козаччини битва. Українці та українки прагнули самостійності, а польський король хотів її обмежити. 30 червня 1651 року 100-тисячне козацьке військо гетьмана Богдана Хмельницького та його союзники-татари вступили в бій із армією Речі Посполитої.

Козаки гідно відбили наступ польського війська, однак татари несподівано покинули поле бою, узявши в полон гетьмана. Попри поразку, більшій частині війська вдалося вийти з оточення.

Про які ще битви козаків ви знаєте? Допоможіть родині Руснаків у пошуках козацької реліквії: підготуйте у парі з другом/подругою «Карту найвизначніших битв козаків».

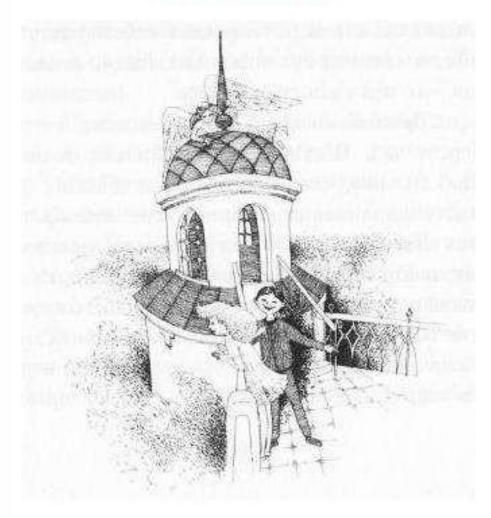

Дубенський замок (м. Дубно, Рівненська обл.)

- ✓ Про що дізналася Наталочка від екскурсовода?
 - ✓ Чи знайшли Руснаки шаблю?
 - ✓ Чи здогадуєтеся ви чому?
 - У чому намагається Антип переконати Наталку?
- ✓ Які аргументи він використовує?
 - У Як ви ставитеся до того, що він пропонує Наталочці не питати дозволу в батьків?

- ✓ Як Антипкові вдалося переконати Наталочку відвідати Тараканівський форт?
- ✓ Що нового з історії козаччини вам стало відомо з його розповіді?
 - ✓ Як збагачує людину відвідування музеїв?

Козацькі походи й баталії майстерно зображено на картинах українських і зарубіжних художників минулого і сьогодення. Зокрема, на полотні польського митця Юзефа Брандта «Вставайте, козаки».

У колі мистецтв

- **Героїчні походи козаків оспівані в** піснях.
- Прослухайте народні пісні про козаків та пісні про них у сучасній обробці.
 - Яка з пісень сподобалася вам найбільше? Чому?
 - Поділіться враженнями від прослуховування з однокласниками/однокласницями.

- Які враження справила на вас повість 3. Мензатюк «Таємниця козацької шаблі»?
 - Поділіться ними з другом/ подругою за партою.
 - Хто з персонажів вам сподобався найбільше? Чому?

Рефлексія. Вправа «Веселка»

Я не міг, не хотів це робити.

Я це робив, але не вдалося.

Я це робив із допомогою.

Я це робив, хоча були помилки.

Я це робив, але не відразу.

Я це зробив.

Це було дуже просто!

Прочитати і переказати твір «Таємниця козацької шаблі»

